

МІЖНАРОДНА ЛОГІСТИКА У КЛЮЧОВИХ ТРЕНДАХ ЇЇ РОЗВИТКУ INTERNATIONAL LOGISTICS IN KEY TRENDS IN ITS DEVELOPMENT

У статті аналізуються сучасні наукові позиції щодо змісту та характеристики дефініції «міжнародна логістика». Здійснено групування наявних визначень категорії «міжнародна логістика» за трьома напрямками: міжнародна логістика як управління міжнародним ланцюгом поставок; міжнародна логістика як оптимізація та управління потоками, які виходять за межі національних економічних систем; комплексне сприйняття міжнародної логістики. На цій основі розкрито особливості міжнародної логістики, складності щодо напрямів її піднесення, визначені формулою «4Д». Окреслено головні тенденції розвитку міжнародної логістики на сучасному етапі. Особливу увагу приділено глобалізації міжнародної логістики як визначального тренду її розвитку. Висвітлено взаємозв'язок та взаємовплив процесів глобалізації та міжнародної логістики, охарактеризовано вимоги здійснення подальшої глобалізації логістичних процесів, надано характеристику п'яти рівнів глобалізації в міжнародній логістиці та умов їх досягнення.

Ключові слова: міжнародна логістика, глобалізація, ланцюг поставок, тенденції, розвиток.

В статье анализируются современные научные позиции относительно содержа-

ния и характеристики дефиниции «международная логистика». Осуществлена группировка имеющихся определенных категории «международная логистика» по трем направлениям: международная логистика как управление международной цепью поставок; международная логистика как оптимизация и управление потоками, которые выходят за пределы национальных экономических систем; комплексное восприятие международной логистики. На этой основе раскрыты особенности международной логистики, сложности по направлениям ее подъема, определенные формулой «4Д». Определены основные тенденции развития международной логистики на современном этапе. Особое внимание уделено глобализации международной логистики, определяющей тренд ее развития. Освещены взаимосвязь и взаимовлияние процессов глобализации и международной логистики, охарактеризованы требования осуществления дальнейшей глобализации логистических процессов, дана характеристика пяти уровней глобализации в международной логистике и условий их достижения.

Ключевые слова: международная логистика, глобализация, цепь поставок, тенденции, развитие.

УДК 339.9

<https://doi.org/10.32843/infrastruct38-10>

Хмелевський О.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Хмельницький національний університет

Logistics solutions at the international level are aimed at optimization and effective functioning of logistics processes, which gives relevance to research on the nature of international logistics and current trends in its development. The trend towards globalization, which is clearly evident in the modern world, contributes to the intensive development of logistics systems. The purpose of this work is to deepen theoretical and methodological bases on the nature and features of international logistics as a basis for identifying key areas of its development. The article analyzes the current scientific positions on the content and characteristics of the definition of «international logistics». There are groupings of existing definitions of the category «international logistics» in three directions: international logistics as management of the international supply chain; international logistics as optimization and management of flows that go beyond national economic systems; integrated perception of international logistics. On this basis, the features of international logistics are revealed. The complexity of the directions of its elevation, defined by the formula «4D» is characterized. The main trends in the development of international logistics at the present stage are outlined. Particular attention is paid to the globalization of international logistics as a defining trend of its development. The interconnection and interplay of processes of globalization and international logistics are described, the requirements of further globalization of logistics processes are characterized, the five levels of globalization in international logistics are described and the conditions for their achievement. The proposed grouping of existing definitions of the category «international logistics» has a certain degree of novelty. This grouping is carried out in three directions: international logistics as an international supply chain management; international logistics as optimization and management of flows that go beyond national economic systems; integrated perception of international logistics. On the basis of the proposed grouping the main directions of development of international logistics are determined.

Key words: international logistics, globalization, supply chain, trends, development.

Постановка проблеми. Тенденція до глобалізації, яка чітко простежується в сучасному світі, сприяє інтенсивному розвитку логістичних систем. Сучасна міжнародна логістика безпосередньо пов'язана з управлінням міждержавними ланцюгами поставок, переміщеннями матеріальних і нематеріальних благ, які є основою міжнародної торгівлі та обміну, являючи собою складну, багатовимірну послідовність скоординованих інтеграційних процесів. Вирішення питань логістики на міжнародному рівні спрямоване на оптимізацію й ефективне функціонування логістичних процесів, що надає актуальності дослідженням сутності міжнародної логістики та сучасних тенденцій її розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо сутності міжнародної логістики, її змістовних ознак розглядалося в роботах бага-

тьох провідних учених-економістів: Д. Бауэрсокса, Д. Вордлоу, Д. Джонсона, М. Крістофера, Д. Ламберта, П. Ларсона, В. Лукинського, П. Мерфі, Я. Олійника, І. Смирнова, О. Тридіда, Н. Тюріної, К. Михайличенко, К. Шатрової, У. Юттнер, А. Харрісона, О. Яцюти та ін. Проте слід визнати, що досі відсутня узгодженість наукових поглядів щодо змісту поняття «міжнародна логістика» та в питаннях використання в практичній діяльності.

Постановка завдання. Метою дослідження є:
– поглиблення теоретичних та методологічних засад щодо сутності та особливостей міжнародної логістики на основі дослідження сучасних наукових позицій щодо змісту та характеристики її дефініцій;
– здійснення групування наявних визначень категорії «міжнародна логістика» як основи виявлення ключових напрямів її розвитку;

– окреслення головних тенденцій розвитку міжнародної логістики на сучасному етапі, приділивши основну увагу виділенню визначального тренду її розвитку;

– висвітлення взаємозв'язку та взаємовпливу процесів глобалізації та міжнародної логістики, охарактеризувавши вимоги здійснення подальшої глобалізації логістичних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Потреба в дослідженні сутності поняття «міжнародна логістика», яке трактується різноманітними авторами у доволі широкому діапазоні відповідно до їхніх наукових інтересів, диктується необхідністю виявлення базових елементів указаної категорії, що уможлиблює надання її всебічної характеристики та визначає тренди розвитку.

Поряд із цим відзначається розмитість поняття «міжнародна логістика» у категоріях [1, с. 265]:

– логістика зовнішньоекономічної діяльності, якою вважають науку про управління матеріальними і пов'язаними з ними документальними, фінансовими та іншими інформаційними потоками в рамках міжнародного обміну товарами з метою ефективного використання всіх видів ресурсів;

– експортно-імпортна логістика, яку в широкому сенсі визначають як організацію та забезпечення ефективного управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками з метою мінімізації операційних витрат за досягнення основних завдань зовнішньоторговельної угоди з використанням механізмів та інструментів глобальної та національної логістичних систем.

Щодо наведених дефініцій, слід погодитися з висловленою окремими авторами думкою про те, що за своїми змістовними характеристиками вони характеризують процеси, які можна визначити в рамках міжнародної та глобальної логістики й є лише описом окремих частин загальних понять [2].

Розглядаючи різноманітні визначення міжнародної логістики, привертає увагу, що в усіх них незаперечною особливістю є той факт, що виробник і споживач товару знаходяться в різних державах, завдяки чому процес доставки товарів споживачеві включає у себе подолання державних кордонів і митниць. Разом із тим наявні визначення категорії «міжнародна логістика» піддаються групуванню переважно за трьома напрямками, основою яких у відповідних ракурсах є: міжнародна логістика як управління міжнародним ланцюгом поставок; міжнародна логістика як оптимізація та управління потоками, які виходять за межі національних економічних систем; комплексне сприйняття міжнародної логістики.

Перша група визначень категорії «міжнародна логістика», якій надаємо умовну назву «міжнародна логістика як управління міжнародним ланцюгом поставок», опирається на основну різницю в термінах «логістика» і «міжнародна логістика»,

вказану П.Б. Шері і Т.С. Ларсоном [3]. Автори підкреслюють, що остання є сукупністю рішень у всіх пунктах міжнародного ланцюга поставок, що створює основу для здійснення діяльності у центрі прийняття рішень у глобальному масштабі. Характерно, що майже будь-яке визначення міжнародної логістики цієї групи включає у себе, в явній або неявній формі, той факт, що міжнародна логістика допомагає інтегрувати різні частини різних ланцюгів поставок по всьому світу. Привертає увагу, що йдеться про міжнародний ланцюг поставок, щодо якого міжнародною логістикою формується сукупність рішень у глобальному масштабі.

У другій групі визначень міжнародної логістики акцент здійснюється на управлінні та оптимізації потоків, які виходять за межі національних економічних систем, не ототожнюючись із ланцюгами поставок. Найбільш показовим в указаній групі визначень міжнародної логістики за умовною назвою «міжнародна логістика як оптимізація та управління потоками, які виходять за межі національних економічних систем» є дефініція, надана групою вітчизняних авторів на чолі з О. Тридідом, за якою «...міжнародна логістика є функціональною сферою логістики, спрямованою на оптимізацію товаропотоків, які виходять за межі національних економічних систем» [4]. Надалі зазначені вчені розкривають наповненість потоків, напрями їх оптимізації та управління ними у завданнях міжнародної логістики на сучасному етапі, підкреслюючи, що йдеться про [4]: оптимізацію руху матеріальних, фінансових та інформаційних потоків, які виходять за межі національних економічних систем; забезпечення ефективного формування та функціонування міжнародних логістичних систем, асоціацій чи союзів; підвищення якості логістичного сервісу, у тому числі транспортно-експедиційного обслуговування; розвиток інтеграційних процесів в економіці; підвищення конкурентоспроможності продукції національних виробників на міжнародному ринку за рахунок зниження логістичних витрат.

П'єр А. Девід та Річард Д. Стюарт [5] відзначають, що «міжнародна логістика – це менеджмент потоку товарів та послуг між місцем походження та місцем споживання для зустрічі з потребами користувачів у разі, коли йдеться про поставки між суб'єктами різних країн чи під час перетину національних кордонів».

Не можна оминути позицію авторів на чолі з Н. Тюріною, які зазначають, що міжнародну логістику, яка є особливою сферою логістики й охоплює логістичну діяльність підприємств та організації, що виконується на міжнародному рівні, можна визначити як науку про управління потоками (матеріальними, фінансовими, інформаційними, сервісними та ін.), що перетинають національні кордони [6, с. 326]. Характерним тут є визнання міжнародної логістики наукою про управління

потоками, які перетинають національні кордони. Міжнародна логістика визначається як знання з організації й управління системою матеріальних, інформаційних, фінансових, сервісних потоків міжнародної фірми і в дефініціях інших авторів [7; 8].

Окремі визначення міжнародної логістики поширюють її функції на планування та контроль. Так, у Сучасному термінологічному словнику дано таке тлумачення поняття «міжнародна логістика (логістика в міжнародному бізнесі): це планування, організація, контроль і управління рухом потоків (матеріальних, фінансових, інформаційних та ін.), які перетинають національні кордони, від точки їх виникнення до кінцевого споживача в просторі і в часі» [9]. Рада США Професіоналів управління ланцюгами поставок (Council of Supply Chain Management Professionals) приводить визначення міжнародної логістики як «процес планування, імплементації, та контролювання фізичними та інформаційними потоками, пов'язаними з матеріалами та готовими виробами з точки походження до точки використання».

Відповідно, у третій групі формулювань категорії «міжнародна логістика», якій надаємо умовну назву «комплексне сприйняття міжнародної логістики», авторами здійснюється спроба поєднання їх вище розглянутих атестацій. Як ілюстрацію визначень цієї групи відзначимо, що Ж.М. Банзекуливахо вважає, що «міжнародна логістика – це стратегічне управління міжнародним ланцюгом поставок, що розуміється як об'єднання логістичної діяльності організацій – ланок ланцюга поставок, а саме операційної, фінансової та маркетингової функцій і контролю над матеріальним потоком товарів, грошових коштів та інформації через кордони і над межами різних держав» [10].

Аналізуючи зазначене, слід звернути увагу на такі основоположні моменти, що характеризують міжнародну логістику: вона об'єктивно є функціональним складником логістики; особливості міжнародної логістики напряму зумовлені процесами транскордонного руху матеріальних, фінансових та інформаційних потоків; міжнародна логістика призводить до виникнення міжнародних логістичних систем, асоціацій, союзів.

Особливості та складності міжнародної логістики щодо напрямів її розвитку визначають формулою під назвою «4Д»: дальність перевезень, документація, диференціація культур, диктат споживчого попиту [11]. На світовому ринку відстані більші, документація різноманітніша, а вимоги споживачів до продуктів і послуг, визначені культурними особливостями окремих країн і регіонів, дуже відрізняються. Тому завданням логістичного управління на міжнародному рівні є розроблення стратегії та тактики, що відповідають умовам «4Д».

Основними тенденціями у сфері міжнародної логістики є [12; 13]:

– зміна системи виробництва: від виробництва для складу (Make-to-Stock) до виробництва за замовленням (Make-to-Order). Для менеджерів виробничих підприємств, що працюють у всьому світі, основним завданням є оволодіння виробництвом продукту відповідно до індивідуальних вимог клієнтів;

– зміна дистрибуції товарів. На цьому рівні відбувається узгодження традиційної структури продавців із прямим збутом через логістичне підприємство;

– злиття й консолідація торгівлі та постачальників. Логістика відіграє важливу роль у реалізації потенційного синергетичного ефекту у сфері закупівель, постачання, надходження товарів, дистрибуції або електронної логістики;

– кількісні тенденції, а саме зниження кількості постачальників. Три чверті міжнародних підприємств мають намір скоротити кількість своїх постачальників у найближчі п'ять років. Під час збуту актуальним залишається скорочення термінів постачання;

– вплив електронного бізнесу на логістику. Бізнес-процеси в межах концепції B2C припускають автоматизацію більш інтенсивного постачання, тому що очікування клієнтів щодо скорочення строків постачання більш високі, ніж за звичайних методів здійснення замовлень.

Можна виділити низку характерних тенденцій розвитку на міжнародному ринку логістичних послуг, де мають місце [14]:

1) активні процеси глобалізації логістичних компаній за рахунок злиттів і поглинань та консолідації їхнього бізнесу. У результаті спостерігається посилення позицій компаній із розвинутою логістичною мережею, що представляють комплекс послуг і широку географію інтернаціоналізації бізнесу;

2) зростання ролі інформаційних технологій у діяльності підприємств, зокрема надійних телекомунікаційних систем і програмного забезпечення, автоматизації ланок логістичного ланцюжка [15];

3) формування фірмових логістичних мереж і міжнародних центрів логістики, що створюються найбільшими корпораціями для підвищення ефективності логістичних функцій [16].

Разом із тим процеси глобалізації та пов'язані із цим зміни у логістиці дають підстави окремим вченим охарактеризувати сучасний етап розвитку логістики саме як «глобальний» [17 с. 9–10; 18], і саме глобалізація міжнародної логістики є одним із ключових трендів її розвитку.

Доказами слугують твердження авторів, що досліджують вказану проблематику:

1. Міжнародна логістика, яка є інституційним базисом глобальної логістики, стала одним із ключових чинників розвитку глобалізації світової економіки, оскільки через розвиток міжнародної логістичної інфраструктури вона уможливила доступ

до джерел усіх видів ресурсів та поєднала географічно роз'єднані ринки постачань, ринки робочої сили та ринки споживання. Виконавши таку стимулюючу функцію, міжнародна логістика, з огляду на формування глобальних ринків, природно трансформується у глобальну [19].

2. Глобальний характер логістики світового господарства визначається як на національному, так і на міжнародному рівні, і саме це дає змогу виділити її універсальну функцію регулювання умовно ізольованих один від одного матеріальних потоків на глобальному, міжнародному та національному рівнях [19].

3. Розвиток глобальної логістики зумовлений впливом таких чинників, як [20]: зростання світової економіки; експансія нових технологій; розвиток та інтеграція макрорегіональних господарських структур; нові можливості для формування глобальних логістичних ланцюгів (каналів); реалізація процедур перерегулювання, що проводяться багатьма країнами для прискорення і здешевлення просування матеріальних потоків.

4. Глобальна логістика характеризується прагненням сприяти (шляхом надання відповідного теоретичного і прикладного інструментарію) трансформації національного підприємництва на його шляху від концентрації і спеціалізації в економіці окремих країн до інтеграції у світове ринкове господарство. Саме глобальні логістичні підходи уможливають знаходження ефективних шляхів і форм руху матеріальних ресурсів на світовому ринку, а також забезпечують глибоку інтеграцію економіки держави у систему світогосподарських зв'язків [21].

5. Усе більшого вжитку набуває дефініція «глобальна логістика». Більше того, у середньостроковому тренді можна прогнозувати, що більшість учених буде досліджувати саме це поняття, а не «міжнародна логістика». Такі процеси є прямим результатом впливу тенденцій сучасної економіки, в яких глобалізаційний складник, безперечно, домінує та буде продовжувати доминувати [2].

6. Головні відмінності міжнародної та глобальної логістики від національної у більшості випадків співпадають (табл. 1).

Загалом міжнародна логістика стала стимулом глобалізації, а глобалізація міжнародної логістики покликана інституційно впорядкувати процеси глобального виробництва, розподілу та споживання, забезпечення процесів регулювання матеріальних потоків світового господарства з метою гармонізації глобальних ланцюгів поставок та усунення негативних наслідків глобалізації у частині неефективного використання природних ресурсів та попередження екологічних загроз і регулювання глобального споживання ресурсів.

Подальша глобалізація логістичних процесів потребує [22, с. 224; 23]: зниження логістичних витрат та поліпшення логістичного сервісу; збільшення обсягів продажу шляхом освоєння нових регіональних ринків державних закупівель; появи міжнародних логістичних посередників із розвинутою глобальною інфраструктурою; подальшого розвитку процесів міжнародної торгівлі; дерегулювання транспортних перевезень; зменшення екологічного навантаження та впровадження інновацій в інфраструктури глобальних логістичних мереж.

Таблиця 1

Головні відмінності міжнародної та глобальної логістики від національної

Відмінності	Міжнародна логістика [12]	Глобальна логістика [21]
Більші обсяги замовлень у міжнародній торгівлі, що дає змогу компенсувати більш високі витрати на перевезення	+	+
Виконання поставок здійснюється у більш тривалий час	+	-
Більший ступінь невизначеності, більш широкі коливання попиту міжнародних ринків і вища значущість кожного з них	+	+
У більшості організацій не такий великий досвід роботи у сфері міжнародної логістики, як у національній	+	+
Більш тривалі й ненадійні строки транспортування	+	-
Наявність на ринку міжнародної логістики більшого числа посередників – вантажних експедиторів і митних агентів	+	+
Ускладнення установа тисних відносин із кінцевими споживачами через наявність посередників і більші відстані	+	+
Консолідація більш складна й пункти розподілу більш численні	+	-
Комунікації більш важкі через більші відстані й відмінності в культурі	+	+
Умови торгівлі змінюються, іноді можуть стати взагалі незнайомими	+	+
Фінансові угоди можуть бути менш певними	+	+
Ширший діапазон режимів вантажоперевезень і розцінок на доставку	+	-
Більш складна документація	+	+
Всього відмінностей	13	9

Джерело: складено на основі [12; 21]

Водночас слід прийняти до уваги, що в процесі еволюції компаній від організацій, що спираються на логістичні операції в рамках національної економіки, до компаній світового рівня прийнято виділяти п'ять рівнів глобалізації в міжнародній логістиці [23]:

1) збереження дистанції – компанія не має великого досвіду в міжнародних угодах, продає товари (або передає їх для доставки споживачам) фахівцю з міжнародних операцій, який приймає на себе відповідальність за збір і виконання замовлень, організацію міжнародного транспортування, ведення документації, координацію маркетингу, управління запасами, виставлення рахунків, післяпродажне обслуговування;

2) самостійний експорт – компанія накопичує досвід у транспортуванні і веденні документації, однак продовжує користуватися послугами місцевого дистриб'ютора, який забезпечує маркетингові заходи, управління запасами, розрахунки, післяпродажне обслуговування;

3) самостійні закордонні операції – місцеві підприємства займаються розвитком зарубіжних операцій компанії (маркетинг, продажі, виробництво, розподіл), використовують методи роботи працівників материнської компанії, завдяки чому перші кроки підприємств на ринках відображають образ дій, прийнятий у країні походження;

4) прискорення бізнесу – використання компанією місцевих менеджерів, маркетингових та торгових організацій, місцевих бізнес-систем, завдяки чому у міру вкорінення бізнесу на тому чи іншому ринку в управління ним проникає господарська філософія країни перебування, але все ж провідну роль продовжує грати вихідна філософія країни походження;

5) денаціоналізація бізнесу – компанія охороняє закордонні підприємства в окремих країнах, створюючи регіональні штаб-квартири для координації всіх операцій в тій чи іншій географічній зоні, завдяки чому перетворюється на «підприємство без громадянства» у тому сенсі, що відмовляється від диктату єдиної господарської політики, прийнятої в країні походження; вище керівництво найчастіше має змішаний національний склад; у денаціоналізованих операціях використовуються місцеві маркетингові та торговельні організації і, як правило, спираються на виробничі і логістичні операції світового рівня.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, підтверджено судження щодо визначення сучасного етапу розвитку логістики як глобального, і саме глобалізація міжнародної логістики є центральним трендом в її розвитку. Глобалізація як напрям якісних змін поширюється на сприймання міжнародної логістики як управління міжнародним ланцюгом поставок і як оптимізації й управління потоками, які виходять за межі національних економічних систем, забезпечуючи

комплексне сприйняття міжнародної логістики в теоретичних дослідженнях та у спрямуванні практичної діяльності компаній.

Подальші перспективи дослідження потребують вивчення цифрових логістичних трендів за впливом на міжнародну логістику.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Холод Б., Зборовська О. Глобалізація як фактор впливу на процеси логістичного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2014. № 2(17). С. 261–270.
2. Стеценко І. До питання сутності сучасної міжнародної логістики. *Ринок цінних паперів України*. 2016. № 7–8. С. 53–57.
3. Зорина Т.Г., Слонимская М.А. Международная логистика. Минск : БГЭУ, 2012. 244 с.
4. Тридід О.М. Логістика. Київ : Знання, 2008. 567 с.
5. Pierre A. David. *International Logistics: The Management of International Trade*. 2015. 23 p.
6. Тюріна Н.М., Гой І.В., Бабій І.В. Логістика. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 392 с.
7. Лебединська О.І. Особливості міжнародної логістики в умовах глобалізації. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 3. С. 195–201.
8. Олійник Я.Б., Смирнов І.Г. Міжнародна логістика. Київ : Обрії, 2011. 544 с.
9. Логистика: терминологический словарь-справочник / сост. С.В. Бондарь и др. Минск : МИТСО, 2012. 299 с.
10. Банзекуливахо Ж.М. Международная логистика. Полоцк, 2014. 124 с.
11. Ковалев М.Н. Моделирование цепей поставок в промышленности. *Вестник Гомельского государственного технологического университета им. П.О. Сухого*. 2014. № 1(56). С. 117–124.
12. Харрісон А. Управління логістикою: розробка стратегій логістичних операцій. Дніпропетровськ : Баланс Бізнес Букс, 2012. 368 с.
13. Шевченко І.В. Світовий досвід ефективного здійснення логістичних процесів на підприємствах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 16. С. 520–524.
14. Маковецкая О.Г. Международная логистика: современные тенденции развития. *Таможенное дело и ВЭД: сборник докладов участников СНИЛ «Теория и практика таможенного дела и внешнеэкономической деятельности»*. Вып. 1. Минск : БГУ, 2013. 261 с.
15. Innovation: Innovation Center. URL : http://www.dhl.com/en/about_us/innovation.html (дата звернення: 02.11.2019).
16. Сморгков И. Основные тренды в становлении рынка логистических услуг. *Логинфо* : журнал о логистике в бизнесе. URL: <http://loginfo.ru/issue/108/1142> (дата звернення: 02.10.2019).
17. Алесинская Т.В. Основы логистики. Общие вопросы логистического управления. Таганрог : ТРТУ, 2005. 21 с.
18. Хвищун Н. Сутність поняття «логістика»: ретроспективний аналіз. *Ефективна економіка*.

2012. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1567> (дата звернення: 22.10.2019).

19. Сивак Р.Б. Глобальна логістика у забезпеченні сталого розвитку світового господарства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2015. Вип. 13. С. 26–29.

20. Bowersox D.J., Closs D.J. *Logistical Management. The integrated Supply Chain Process*. The McGRAW-HILL Companies inc. New York, 1996.

21. Васильців Н.М. Передумови та тенденції розвитку глобальної логістики. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2010. № 669. С. 267–275

22. Современная логистика / Джеймс С. Джонсон и др. ; пер. с англ. Москва : Вильямс, 2005. 616 с.

23. Бауэрсокс Д.Дж., Клосс Д.Дж. *Логистика. Интегрированная цепь поставок*. Москва : Олимп-Бизнес, 2010. 635 с.

REFERENCES:

1. Kholod B., Zborovsika O. (2014) Ghlobalizacija jak faktor vplyvu na procesy loghistrychnogho upravlinnja zovnishnjoeconomichnoju dijajlnistju pidpryjemstv [Globalization as a factor influencing the processes of logistical management of foreign economic activity of enterprises]. *Jevropejskijj vektor ekonomichnogho rozvytku*, no 2(17), pp. 261–270.

2. Stecenko I. (2016) Do pytannja sutnosti suchasnoji mizhnarodnoji loghistryky [To the question of the essence of modern international logistics]. *Rynok cinykhn paperiv Ukrajinu*, no 7-8, pp. 53–57.

3. Zorina T.G., Slonimskaya M.A. (2012) Mezhdunarodnaya logistika [International logistics]. Minsk: BGEU, 244 p. (in Russian)

4. Trydid O.M. (2008) Loghistryka [Logistics]. K.: Znannja, 567 p. (in Ukrainian)

5. Pierre A. David. (2015) *International Logistics: The Management of International Trade*. 23 p.

6. Tjurina N.M., Ghoj I.V., Babij I.V. (2015) Loghistryka [Logistics]. K.: Centr uchbovoho literatury, 392 p. (in Ukrainian)

7. Lebedynsika O.I. (2017) Osoblyvosti mizhnarodnoji loghistryky v umovakh ghlobalizaciji [Features of international logistics in the context of globalization] *Visnyk KhNAU. Serija: Ekonomichni nauky*, no 3, pp. 195–201.

8. Olijnyk Ja.B., Smyrnov I.Gh. (2011) Mizhnarodna loghistryka [International logistics]. K.: Obriji, 544 p. (in Ukrainian)

9. Logistika: terminologicheskij slovar-spravochnik [Logistics: terminology dictionary] (2012) [sost.: S.V. Bondar' i dr.]. Minsk: MITSO, 299 p. (in Russian)

10. Banzekulivakho Zh.M. (2014) Mezhdunarodnaya logistika [International logistics]. Polotsk. gos.un-t. Polotsk, 124 p. (in Russian)

11. Kovalev M.N. (2014) Modelirovanie tsep' postavok v promyshlennosti [Industrial Supply Chain

Modeling]. *Vestn Gomel'skogo gos. tekhn. un-ta im. P.O. Sukhogo*, no 1(56), pp. 117–124.

12. Kharrison A. (2012) *Upravlinnja loghistrykoju: rozrobka strateghij loghistrychnykh operacij* [Logistics Management: Developing Strategies for Logistics Operations]. Dnipropetrovsjk: Balans Biznes Buks, 368 p. (in Ukrainian)

13. Shevchenko I.V. (2017) Svitovyj dosvid efektyvnogho zdijsnennja loghistrychnykh procesiv na pidpryjemstvakh [Worldwide experience of efficient implementation of logistics processes at enterprises]. *Ghlobaljni ta nacionaljni problemy ekonomiky*. Vypusk 16, pp. 520–524.

14. Makovetskaya O.G. (2013) Mezhdunarodnaya logistika: sovremennye tendentsii razvitiya [International Logistics: Current Trends]. *Tamozhennoe delo i VED: sbornik dokladov uchastnikov SNIL «Teoriya i praktika tamozhennogo dela i vneshneekonomicheskoy deyatelnosti»*. Vyp. 1. Minsk: BGU, 261 p.

15. Innovation: Innovation Center [Electronic resource] DHL Mode of access. URL: http://www.dhl.com/en/about_us/innovation.html (accessed 22 October 2019).

16. Smorchkov I. Osnovnye trendy v stanovlenii rynka logisticheskikh uslug [The main trends in the development of the logistics services market]. *Loginfo: zhurnal o logistike v biznese*. URL: <http://loginfo.ru/issue/108/1142> (accessed 2 October 2019).

17. Alesinskaya T.V. (2005) Osnovy logistiki. Obshchie voprosy logisticheskogo upravleniya [The basics of logistics. General issues of logistic management]. Taganrog: Izd-vo TRTU, 21 p. (in Ukrainian)

18. Khvyshhun N. (2012) Sutnistj ponjattja «loghistryka»: retrospektyvnyj analiz [The essence of the concept of "logistics": a retrospective analysis]. *Efektivna ekonomika*, no 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1567> (accessed 22 October 2019).

19. Syvak R.B. (2015) Ghlobaljna loghistryka u zabezpechenni stalogho rozvytku svitovogho ghospodarstva [Preconditions and tendencies of development of global logistics]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogho ghumanitarnogho universytetu. Serija: Ekonomika i menedzhment*. Vyp. 13, pp. 26–29.

20. Bowersox D.J. Closs D.J. (1996) *Logistical Management. The integrated Supply Chain Process*. The McGRAW-HILL Companies inc. New York.

21. Vasylyciv N.M. (2010) Peredumovy ta tendenciji rozvytku ghlobaljnoji loghistryky [Preconditions and tendencies of development of global logistics]. *Visnyk NU «Lviv'sjka politekhnika»*, no. 669, pp. 267–275.

22. Dzhejms S. Dzhonson, Donal'd F. Vud, Deniel L. Vordlou, Pol' R. Merfi-ml. (2005) *Sovremennaya logistika* [Modern Logistics] : per. s angl. M.: Vil'yams, 616 p. (in Russian)

23. Bauersoks Donald Dzh., Kloss Deyvid Dzh. (2010) *Logistika. Integrirovannaya tsep' postavok* [Logistics. Integrated supply chain]. Moskva: Oлимп-Biznes, 635 p. (in Russian)

Khmelevskiy OlegCandidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of International Economic Relations
Khmelnysky National University**INTERNATIONAL LOGISTICS IN KEY TRENDS IN ITS DEVELOPMENT**

Purpose of the article. The purpose of this work is to deepen theoretical and methodological bases on the nature and features of international logistics as a basis for identifying key areas of its development. Logistics solutions at the international level are aimed at optimization and effective functioning of logistics processes, which gives relevance to research on the nature of international logistics and current trends in its development. The trend towards globalization, which is clearly evident in the modern world, contributes to the intensive development of logistics systems.

Research Methodology. On the basis of the method of generalization the essence of the category «international logistics» is investigated. The decomposition method was used to group the existing definitions of the International Logistics category into three areas: International Logistics as an International Supply Chain Management; international logistics as optimization and management of flows that go beyond national economic systems; integrated perception of international logistics. With the help of a systematic approach, the key directions of the international logistics development are identified, the allocation of globalization as the main trend of the international logistics development is substantiated.

Results. The article analyzes the current scientific positions on the content and characteristics of the definition of «international logistics». There are groupings of existing definitions of the category «international logistics» in three directions: international logistics as management of the international supply chain; international logistics as optimization and management of flows that go beyond national economic systems; integrated perception of international logistics. On this basis, the features of international logistics are revealed. The complexity of the directions of its elevation, defined by the formula «4D» is characterized. The main trends in the development of international logistics at the present stage are outlined. Particular attention is paid to the globalization of international logistics as a defining trend of its development. The interconnection and interplay of processes of globalization and international logistics are described, the requirements of further globalization of logistics processes are characterized, the five levels of globalization in international logistics are described and the conditions for their achievement.

Novelty. The proposed grouping of existing definitions of the category «international logistics» has a certain degree of novelty. This grouping is carried out in three directions: international logistics as an international supply chain management; international logistics as optimization and management of flows that go beyond national economic systems; integrated perception of international logistics. On the basis of the proposed grouping the main directions of development of international logistics are determined.

The practical significance. The practical solution of international logistics is aimed at optimization and efficient functioning of logistics processes of enterprises engaged in foreign economic activity. The focus on globalization drives enterprises to complete five levels of globalization in international logistics.